

“АСТАНА МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ” АҚ

Презентация

ТАҚЫРЫБЫ: Неврогенді сипаттағы жөтелдің
диагностикалық белгілері және дәрігердің әрекеті.

Орындаған: Жанабек Т.
Тобы: 713 ЖДТ

Астана 2016 жыл

Жөтел- бронх (ауа тамыры) пен кеңірдекті тазартатын қорғаныш рефлексі. Ол механикалық және химиялық тітіркендіргіштермен жылдам немесе тартушы қабылдағыштар әсерінен және қабыну дәнекерлері әсерінен болады.

Нейрогенді жөтел жүйке жүйесі ауруларының белгілері болып табылады және ол жөтел рефлексіне жауап беретін орталық ми бөлігінің әсер етуінен дамиды. Бұл жағдайда қозу бас ми қабығынан келеді. Нейрогенді жөтелдің соматикалық себептері жоқ, яғни оны шақыратын ауру жоқ.

Жөтел рецепторларының орналасу орындары:

- Мұрын қуысы,
- Мұрынның қосалқы қойнаулары,
- Жұтқыншақ,
- Дауыс байламы,
- Көмекей,
- Сыртқы есту жолы,
- Евстахий түтігі,
- Көмей және бифуркациясы,
- Плевра,
- Бронхтардың бөлінетін жері,
- Перикард,
- Диафрагма,
- Өнештің дистальді бөлігі,
- Асқазан.

Жөтелудің негізгі себептері:

- ❑ сырттан көмей арқылы тыныс алғанда түсетін заттарға рефлекторлы жауап ретінде жөтел пайда болады.
- ❑ іштен, яғни бронхтан көмекейден шығатын қақырықты, сілекейді т.б. заттарды сыртқа шығаруға жөтел жәрдемдеседі.

Неврогенді жөтелдің негізгі себептері:

- балаларда: отбасындағы жағымсыз атмосфераның болуы, бала психикасының зақымдалуы;
- Тыныс жолдарының қосалқы ауруларының кездеспеуі жиі тән болып келеді;
- Өзіне ұнамайтын жұмыспен айналысу, қажеттілігі ;
- Ұрыс, экзамендер, стресс, жалғыздық;

Нейрогенді жөтелдің ерекшеліктері:

- Қатты, жиі, құрғақ жөтел ұстамалары. Қатты ит үру немесе қаз даусымен салыстырылады.
- Стресстік жағдайларда ұстаманың күшеюі.
- Тыныштық жағдайда, ұйқы кезінде ұстаманың болмауы.

Ересектер мен балаларда нейрогенді жөтелдің симптомдары бірдей:

- Жөтел толқу немесе қорқуда, кейде үнемі жөтел;
- Тамақта және кеудеден төмен қышу немесе жыбырлау;
- Үнемі бөліндісіз құрғақ жөтел;
- Босаңсу кезде немесе релаксация кезінде жөтел жоғалады;
- Жөтелмеу үшін терең тыныс жасай алмау;
- Жөтел жиі ендігу, сырылмен жүреді.

Диагностикасы

- Жалпы қан анализі;
- Микроскопия және қақырықты ортаға себу;
- СОЭ-ны зерттеу;
- Ішкі тыныс функциясын зерттеу;
- Кеуде клеткасының рентгенографиясы;
- Рентгендік томография.

Инструментальды зерттеу:

- Бронхография;
- Кеуде клеткасының КТ – сы;
- Өкпенің вентиляциялық – перфузионды сцинтиграфиясы ТЭЛА-ға күдіктенгенде;
- Терілік – аллергиялық сынамалар;
- Өкпе биопсиясы;
- Бронхоскопия

Асқынулары

- Спонтанды пневмоторакс, қан түкіру;
- Кеуде клеткаларының және құрсақ қуысының миалгиялары, қабырғалардың сынуы, құсу, зәр устамаушылық;
- Созылмалы жөтел кеудеішілік қысымды көтереді, ол диафрагмальды және шаптық грыжалардың улғаюына алып келеді;
- Кеудеішілік қысым жоғарылауынан, жүрекке қан лақтырыс қиындайды, артериальдық қысым төмендеп, венозды қысым жоғарылауы болады;
- Жүрек ритмінің бұзылысы дамуы мүмкін, жөтел әсерінен гемодинамика бұзылуынан бас ауруына себеп болады;

Ересектерді емдеу жоспары :

- Нейрогенді жөтелді – психотерапевт емдейді. Себебін, қандай жағдайда болатынын, мазасыздық туындататын себептерді анықтап устаманы алдын алады. Жөтел сыртқы қоздырғыш ортаға қорғаныстық ретінде туындайды. Есі анық емес және өзіндік шақырумен көрінуі – өзіне назар аударту мақсатында, жасалады.
- Валериан тұнбасы;
- Босаңсытатын қайнатылған түймедақ немесе лаванда ванналары;
- Қалақай, пион тамырларының спиртті тұнбалары;
- Массаж;
- Психотерапия;
- Наркотикалық орталыққа әсер ететін жөтелге қарсы препараттар (кодеин, нео-кодион);
- Орталыққа әсер ететін наркотикалық емес жөтелге қарсы препараттар (этилморфин и декстрометорфан (Алекс, Робитуссин), глауцин (Тусидил), бутамират (Синекод), окселадин (Пакселадин).

Балаларды емдеу жоспары:

- Қолайлы эмоциональді жағдай жасау;
- Балаға жөтелгені үшін ұрсуға болмайды, ол жағдайын ауырлатуы мүмкін;
- Аздаған физикалық жүктеме, спорттық үйірмеге жіберу;
- Күн тәртібін реттеу, уақытылы ұйықтау, ұзақ компьютер, теледидар алдында отырмауды қадағалау
- Құрамында кофеин бар тағамдарды шектеу, мысалы:шоколад, шәй, кофе;
- Құрамында магний көп тағамдарды беру-көк көкөністер, жаңғақ;
- Тыныштандыратын және антидеприсанттар қажет жағдайда.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!!!

